BNP PARIBAS FORTIS

Obligaties

Een lening aan een bedrijf / overheid

Ondernemers hebben geld nodig om een bedrijf op te starten en te laten groeien. Dat geld kunnen ze op verschillende manieren bij elkaar brengen. Ze kunnen zelf investeren of een lening bij een bank aangaan. Maar ze kunnen ook rechtstreeks een beroep doen op spaarders door obligaties uit te geven. De uitgever van een obligatie noemt men ook een 'emittent'.

Ook de overheid geeft obligaties uit. In de volksmond spreekt men van 'de **staatsbon**'. Het is geld dat de overheid ophaalt bij het grote publiek.

Vindt u het nuttig dat de bank uw geld gebruikt voor maatschappelijk zinvolle projecten, zoals de bouw van ziekenhuizen of scholen of de financiering van kleine ondernemingen? Dan kan u overwegen uw geld te beleggen in een **volkslening**.

Koopt u een obligatie van een bedrijf of van een overheid, dan leent u haar geld. Het bedrijf of de overheid moet die lening na een afgesproken periode terugbetalen. In ruil voor het ter beschikking stellen van uw geld, ontvangt u intresten van het bedrijf of de overheid.

Enkele kenmerken

→ **De looptijd**
De meeste obligaties hebben een vaste looptijd. Het bedrijf of de overheid waar u geld aan leent, zal u laten weten op welke dag ze uw lening zal terugbetalen. De dag dat u uw geld terugkrijgt, heet de 'eindvervaldag'.
Er bestaan ook zogenaamde 'eeuwigdurende obligaties'. Dat zijn leningen met een onbepaalde looptijd. Op de eindvervaldag kan u uw geld dus niet terugvragen, omdat er geen eindvervaldag is.

→ **De intresten**
De meeste obligaties hebben een vaste intrest. Hierbij weet u op voorhand exact hoeveel intrest u mag verwachten. Meestal wordt die intrest jaarlijks uitbetaald. De jaarlijkse intrest noemt men 'de coupon'. Die benaming stamt uit de tijd van de papieren obligaties. Beleggers moesten toen elk jaar van hun papieren obligatie een strookje, een coupon, afknippen. In ruil voor dat couponnetje kregen ze dan de intrest. Tegenwoordig zijn obligaties 'gedematerialiseerd': ze bestaan niet meer in papieren vorm, maar enkel nog in elektronische vorm op een effectenrekening. U krijgt de intresten op uw obligaties automatisch uitbetaald op uw bankrekening.
Er bestaan ook obligaties met een veranderlijke (= variabele) intrestvoet. De intrest die u ontvangt schommelt dan meestal met de evolutie van de marktrente. Vraag voldoende informatie aan uw bankier of financieel tussenpersoon vóór u belegt in obligaties met veranderlijke intrest.
Bij sommige obligaties worden alle intresten in één keer uitbetaald op de eindvervaldag. Dat zijn 'nulcouponobligaties'. Omdat de intrest op die obligaties niet jaarlijks wordt betaald, stijgt de koers of de waarde van die obligaties jaarlijks. Op de eindvervaldag krijgt u dan een hogere som terugbetaald dan wat u bij de aankoop betaald had.

→ **De risico's**
Een obligatie is een beleggingsproduct en daar zijn risico's aan verbonden. Er bestaan verschillende risico's, afhankelijk van obligatie tot obligatie. Daarnaast hebben vele uitgevers van obligaties ook een rating . Die geeft aan hoe waarschijnlijk het is dat het bedrijf of de overheid die de obligatie uitgeeft, de lening zelf en de intresten daarop zal kunnen terugbetalen. Dit noemt men hun "kredietwaardigheid".

Primaire of secundaire markt?

Obligaties kopen of verkopen doet u bijna altijd via uw bankier of financieel tussenpersoon. Informeer daarom goed bij hem over wat u precies koopt en hoe dat precies werkt.
U kan obligaties kopen op het ogenblik dat een bedrijf of een overheid beslist om obligaties uit te geven. U koopt ze dan op de **primaire markt**. U kan ook obligaties kopen die al een tijd geleden zijn uitgegeven: u koopt ze dan niet van het bedrijf of de overheid zelf, maar van iemand die zijn obligaties wenst te verkopen. In dit geval koopt u ze op de **secundaire markt**.

Wanneer een obligatie voor de eerste keer wordt uitgegeven, krijgt ze een waarde mee. Dit is de 'nominale waarde'. De nominale waarde is niet altijd de som die u effectief moet betalen om de obligatie te kunnen kopen. Het is best mogelijk dat u iets meer of iets minder dan de nominale waarde moet betalen. De prijs die u moet betalen voor de obligatie, noemt men de uitgifteprijs. Bv.: de nominale waarde van de obligatie is 1000 euro, maar de uitgifteprijs is 1010 euro. Het verschil van 10 euro is een 'uitgiftepremie' van 1%.

Op de eindvervaldag krijgt u uw geld terugbetaald. De terugbetalingsprijs is meestal wel de nominale waarde. In sommige gevallen krijgt u bij terugbetaling een supplementje: de 'terugbetalingspremie'.

Boven of onder pari?

U kan ook obligaties via de beurs overkopen van iemand anders. In dit geval koopt u op de secundaire markt. De prijs die u op de secundaire markt betaalt voor een obligatie hangt af van de wet van vraag en aanbod.

De beurskoers van een obligatie wordt steeds uitgedrukt als een percentage van de nominale waarde. Als een obligatie met een nominale waarde van 2000 euro noteert aan 104%, dan wil dat zeggen dat u 2080 euro moet betalen om die obligatie te kopen.
Een obligatie die boven de 100 staat noteert '**boven pari**' en een obligatie die onder de 100 staat noteert '**onder pari**'.

Kosten/taksen

De kosten en belastingen die u betaalt als u in obligaties belegt, bepalen mee het rendement van uw belegging. Er zijn vijf soorten kosten bij een obligatiebelegging. Daarnaast betaalt u belastingen op de opbrengst van uw belegging.

1. **Beurstaks**
   Als u bestaande obligaties koopt op de secundaire markt, moet u 0,09 % beurstaks betalen. Als u voor 1000 euro aan obligaties koopt op de beurs, betaalt u dus 0,90 euro beurstaks. Als u nieuwe obligaties koopt, op de primaire markt dus, moet u deze taks niet betalen.

2. **Makelaarsloon**
   Banken rekenen kosten aan om uw orders op de secundaire markt uit te voeren. Deze kosten noemt men het makelaars- of commissieloon. Als u obligaties koopt die op een buitenlandse beurs noteren, moet u rekening houden met eventuele extra kosten en taksen die in het andere land van toepassing zijn.

3. **Bewaarloon**
   Vroeger kon u de obligaties die u kocht, ook echt in handen krijgen. Nu zijn ze gedematerialiseerd: ze bestaan niet meer in materiële of papieren vorm. Nu worden obligaties ingeschreven op een zogenaamde effectenrekening bij een bank of een beursvennootschap. Om uw obligaties op een effectenrekening te bewaren, rekenen de meeste instellingen kosten aan. De kosten variëren naargelang de instelling.

4. **Roerende voorheffing op de intresten**
   Op de intresten op obligaties van Belgische bedrijven of overheden moet u sinds januari 2013 een belasting van 25% betalen. 100 euro intrest levert dus netto 75 euro op.
   De intresten op obligaties van niet-Belgische bedrijven of overheden worden eerst belast in het land van herkomst en vervolgens in België. In de landen waarmee België een belastingverdrag heeft ondertekend, is het mogelijk om een gedeelte van de buitenlandse belasting terug te krijgen. Vraag in deze gevallen meer uitleg aan uw bankier of financieel tussenpersoon, zodat u weet waar u fiscaal aan toe bent.

5. **Belasting op de meerwaarde**
   Als u obligaties vóór de eindvervaldag verkoopt tegen een hoger bedrag dan de prijs die u heeft betaald bij de aankoop, dan boekt u een meerwaarde. Op die meerwaarde moet u geen belasting betalen.
   Let op: op het verschil tussen de aankoopprijs en terugbetalingsprijs van een nulcouponobligatie moet u wel 25% roerende voorheffing betalen.

Test uw kennis over obligaties

Weet u dat?

- u via een obligatie eigenlijk een lening toestaat aan de emittent (een overheid, een bedrijf, een bank,...) voor een vooraf bepaalde looptijd?
- u in ruil het recht heeft op een terugbetaling van het kapitaal op eindvervaldag? Tijdens de looptijd is het kapitaal niet gegarandeerd (u kan deze wel verhandelen).
- de waarde van een obligatie tijdens de looptijd kan schommelen? (Reden: evolutie van de rentevoeten en betrouwbaarheid van de uitgever.)
- obligaties u naast een coupon (die onderworpen is aan roerende voorheffing en afhankelijk is van de kredietwaardigheid van de emittent en de looptijd) nog een extra opbrengst kan geven? (Reden: meerwaarde als de marktrente zakt onder de rentevoet van de aangehouden obligatie.)
- beleggen in obligaties niet risicoloos is? Dat er veel verschillende soorten obligaties bestaan, elk met hun eigen risicograad? (Liquiditeitsrisico, wisselrisico, risico op rentewijziging, risico op rentevoeten die een koersverlaging van het effect met zich kunnen meebrengen, risico op afwezigheid van inkomsten, insolvabiliteitsrisico, kapitaal- (of terugbetalings)risico.)
- de liquiditeit van een obligatie de prijs op de secundaire markt kan beïnvloeden?
- er aan de aan- en verkoop van een obligatie kosten verbonden zijn?

Meer weten over obligaties?

Ga naar www.wikifin.be of lees onze informatiebrochure financiële instrumenten op onze site www.bnppparibasfortis.be/sparenenbeleggen > MiFID > Meer weten over MiFID.

Bepaalde passages uit deze informatiefiche werden overgenomen van de site www.wikifin.be

BNP Paribas Fortis nv, Warandeberg 3, 1000 Brussel – RPR Brussel – BTW BE 0403.199.702.

F04159N / 01.04.2014